

INTERVJU

TILBAKE TIL LEKEN

TEKST: Marie Ronold Mathisen / FOTO: Eirik Folkedal

45 år gamle Linda Birkedal er koreograf og dansekunstner, med base i Stavanger. I år feirer hun 25 år som dansekunstner og 15 år som kunstnerisk leder for Molitrix Scenekunst.

– Hva opptar deg, og hva forsker du på i kunsten din?

– Nå arbeider jeg med ideer til nye prosjekter, og da er det koblingen mellom sted, kropp, lyd og teknologi som opptar meg. Jeg er også opptatt av dansekunstens relevans, sammenheng og synlighet i samfunnet.

– Hvordan har dette utviklet seg i løpet av disse 25 årene?

– I starten av mitt kunstnerskap var hovedvekten på eksperimentering og samarbeid. Lek sto i sentrum, og jeg trodde alt var mulig. Året 2000 var starten på de større prosjektene, med flere involverte. Det resulterte i mindre lek, mer planlegging og fokus på resultat, og kunstnerskapet var preget av min stemme og visjon. I perioden 2000–2009 ble flere koreografier produsert, og vist i hele landet. Jeg kunne vel beskrives som ung og lovende da. 2009

var starten på en ny periode. Jeg var lei meg selv og min egen metode, og søkte forandring og utvikling.

Linda forteller videre hvordan hun ble lei av at hun som koreograf skulle bestemme alt, at det kun skulle være den «ene stemmen». I dag er hun mer interessert i en metode som vektlegger det demokratiske aspektet til de involverte og den kunstneriske prosessen. Hun synes det er interessant hvordan mennesker kan ha ulike tanker om samme tema, og håper at hun ved å knytte flere synspunkter og erfaringer til prosessen, kan gi publikum «flere knagger å feste seg ved».

Tilbake til leken

Nå er Linda opptatt av å komme tilbake til eksperimen-

teringen og selve «leken» i arbeidet.

– Jeg trodde alt var mulig før.

Men ettersom prosjektene ble større, hun trengte mer støtte, flere personer ble involvert og kontrakter skulle skrives, ble alt mye mer alvorlig.

– Så lenge man ikke har basisfinansiering, eller et større kompani og administrasjon, så kan man ikke bare gjøre de store forestillingene. Og ikke har jeg lyst heller, fortsetter hun.

Hun forteller at det kan føles tungt å ha så mye ansvar, og vanskelig med uforutsigbarheten med hensyn til støtte. At dette kan føre med seg stort alvor og lite lek.

– Det gjør noe med deg som kunstner, sier hun.

Linda ønsker å søke tilbake til den leken, eksperimenteringen og åpenheten hun kjente på tidligere i sitt kunstnerskap. Her tenker hun ofte på tittelen til Yaniv Cohens forestilling *How hard can it be*.

– Hvorfor skal det være så vanskelig? sier hun og smiler.

Utviklingen i feltet

– Strukturmessig har det dukket opp flere kompetansesentre og festivaler i hele landet, og det er inspirerende. Innholdsmessig har det også skjedd mye, og metoder og uttrykk er mer varierte. Vi er inne i en periode hvor det er stor utskiftning av personer, både i diverse råd og scener. Det er spennende!

► Linda utdyper at hun synes det er fint hvordan nye folk, med ulik kompetanse og fra ulike deler av landet, får slippe til.

– Utskifting gir ny giv.

Med tanke på at det i dag kan være en utfordring å få vist arbeidet sitt ved de større scenene i landet, synes Linda at det er flott hvordan yngre dansekunstnere har tatt saken i egne hender, og dannet mindre festivaler og visninger som en alternativ arena.

– Noe av det problematiske er at det utdannes mange dansekunstnere, og at strukturen og støtten ikke følger utviklingen. Det betyr økt konkurranse om de få mulighetene som finnes.

Å ha base utenfor Oslo

– En stor del av dansekunstnerne i Norge er bosatt i Oslo. Hvilke erfaringer har du gjort deg når det gjelder å drive et kompani i periferien? Hvor omfattende er virksomheten til Molitrix Scenekunst, og hvordan driver du kompaniet?

– Molitrix Scenekunst (MoS) produserer ca. én forestilling i året, i tillegg til mindre prosjekter og dansefilmer. Det er en utfordring å få forestillingene på turné, da det er få spillesteder i Norge, og veldig mange som produserer. Men dette er noe MoS arbeider aktivt med for tiden, og kompaniet er på leting etter en produsent. MoS er prosjektbasert, og hvert prosjekt er et sjansespill hvor jeg står ansvarlig. Jeg har lært å leve med en slik uforutsigbarhet i 25 år, men kjenner at jo eldre jeg blir, jo mer slitsomt er det. Jeg prøver hele tiden å tenke nytt, gjøre store og mindre prosjekter og samarbeidsprosjekter.

En utfordring når det gjelder å arbeide i periferien, er spørsmålet om nettverk. Linda forteller at hun har mer til felles med kollegaer i Europa enn i Stavanger.

– Det går på innhold, referanser og interesse. Jeg prøver å kompensere ved å reise mye, se forestillinger, ta workshops, knytte nettverk med mer.

Linda har oppsøkt dansemiljøer andre steder i landet, blant annet i form av residenser. Fra 2007–2013 var hun også en del av styret i NODA.

– Tilgang på prøvelokaler er en utfordring som jeg håper kan løses ved at det skal bygges en dansesal på Tou Scene, som Dansekunst i Stavangerregionen (DansiS) skal forvalte.

Veien videre

– Hva er dine tanker om fremtiden, og veien videre for Molitrix Scenekunst og deg selv som dansekunstner? Hva drømmer du om?

– Jeg har for tiden økt satsing på MoS, både med nye produksjoner og å få tidligere produksjoner ut på turné. Mine ønsker er å arbeide med en kombinasjon av produksjon og visning. Etter en lang periode hvor jeg som danser kun har vært med på mindre prosjekter og filmer, skal jeg nå gjøre en solo sammen med kunstnere jeg har arbeidet med i tidligere produksjoner. Det er utfordrende, både når det gjelder kropp og alder, men også utrolig spennende og relevant.

Linda planlegger et 15-års jubileum som skal feires på Tou Scene på Dansens Dag den 29. april. Hun og samarbeidspartnere skal vise prosjektet This is Personal.

– Videre skal vi delta på Seminarium på RAS 4.–5. juni med prosjektet PRE-SISU. Disse prosjektene er tematisk knyttet til en ny forestilling, med planlagt premiere oktober 2016.

Linda forteller at hun med tiden kunne tenke seg å søke på et program for kunstnerisk forskning, og det skorter ikke på planer og drømmer.

– Jeg tror jeg er 20 enda, jeg, sier hun og ler.

– Men på en annen side blir jeg eldre og må tenke smart, ikke minst når det gjelder helse og familie. Det finnes mye spennende å gjøre, mulig jeg omskolerer meg som gartner eller lysdesigner. Hvem vet, tiden vil vise.

Linda Birkedal er utdannet fra Trinity Laban i London, med videreutdanning fra Københavns Universitet, Universitetet i Stavanger og Stockholms Dramatiske Høgskole.

OPPRYKK

NYTT OG BANEKRYTTE PROFESSORAT VED NTNU: KUNSTFAGDIDAKTIKK MED VEKT PÅ DANS!

TEKST: Elin Angelo, Gunn Engelsrud og Arnhild Staal Pettersen

En enstemmig internasjonal komité har vurdert førsteamanuensis Tone Pernille Østerns samlede vitenskapelige, kunstneriske og kunstpedagogiske kompetanse til professorkompetanse. Østern blir med dette den første professor i Norden innen kunstfagdidaktikk med vekt på dans.

Dansefeltet jubler, kunstfagdidaktikkfeltet jubler, og forskningsmiljøer som vektlegger kroppens plass i tenkning og forskning jubler også. Dette professoratet har stor faglig betydning, særlig for forskningsmiljøer i skjæringsfeltet mellom kunst, didaktikk, pedagogikk og vitenskap. Videre for norsk og nordisk høyere *utdanning* innen dans, og ikke minst for *praksisfeltet* innen dans. Et professorat betyr en styrking av *forskning* i dans, og av dans som et *vitenskapelig* fag. Østerns professorat vil virke stimulerende for alle disse områdene, og også bidra til å tydeliggjøre sammenhenger i faglig utvikling av dans som praksis-, undervisnings- og forskningsfelt.

Vitenskap, kunstnerskap og sosialt engasjement

Den internasjonale komiteen som har vurdert Østern, fremhever henne som en aktiv kunstner, forsker og pedagog, og påpeker nettopp kombi-

nasjonen av dette som unikt i Norden. Østern er vurdert på vitenskapelig grunnlag, men komiteen framhever hennes kunstneriske arbeid som en del av det vitenskapelige. Vanligvis vurderes professorkompetanse *enten* som vitenskapelig, *eller* som kunstnerisk, mens Østerns kompetanse fremheves som helt særegen fordi den nettopp går på tvers av og kombinerer disse. Komiteen skriver i sin vurdering (oversatt til norsk):

Østerns cirka 15 år som dansekunstner utgjør en viktig del av hennes samlede meritter, i og med at det ofte er denne kunnskapen hun har brukt som empirisk materiale og/eller som et slags kunstnerisk og didaktisk laboratorium for å undersøke aspekter som etterpå har blitt gitt en skriftlig, mer vitenskapelig form. Hennes kunstnerprofil viser et sterkt samfunnsproorientert engasje-